

13.11.2019

Kunnan- ja kaupunginhallituksille

Avustuksen hakeminen kuntien digitalisaation yhteishankkeisiin

Valtion talousarvioon vuodelle 2019 on otettu 30 000 000 euron määräraha (momentti 28.90.32 Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin, siirtomääräraha 3 v.), jolta voidaan myöntää avustusta kunnille ja kuntayhtymille digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin. Avustuksista päättää valtiovarainministeriö. Valtioneuvosto antoi 11.7.2019 valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla asetuksen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmästä (893/2019).

Valtionavustusta voidaan myöntää digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin, jotka ovat kuntien toimintatapoja tai palveluprosesseja uudistavia sekä niiden laatua ja vaikuttavuutta parantavia.

Tavoitteena on tukea kuntien digitalisaatiota, joka tukee kuntien toimintatapojen uudistamista, asiakaslähtöisyyttä ja, jonka avulla on mahdollista saavuttaa kustannussäästöjä. Tavoitteena on myös edistää digitalisaatioon liittyvien valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteuttamista kuntalähtöisesti sekä kannustaa kuntia yhteistyöhön. Pääministeri Rinteen hallitusohjelma asettaa tavoitteeksi, että julkiset palvelut on oltava kansalaisten ja yritysten digitaalisesti saatavilla vuoteen 2023 mennessä.

Tässä kirjeessä kerrotaan, miten avustusta haetaan kuntien yhteishankkeisiin.

1. Avustuksen kohde

Avustusta voi hakea sellaisiin kunnissa tapahtuviin toiminnan, tehtävien ja sisäisten prosessien muutoksiin, joissa:

- kehitetään entistä asiakaslähtöisempiä palveluprosesseja hyödyntäen kehitettyjä yhteisiä ratkaisuja
- kehitetään palveluille yhteisiä tietomäärityksiä ja toimintatapoja, jotka mahdollistavat asiakkaan asioinnin digitaalisesti ja mahdollistavat tietojen siirtoa kuntien järjestelmien välillä
- kehitetään yhteistyössä kuntien lakisääteisiä tehtäviä toteuttavia palveluja sähköisiksi
- parannetaan kuntien tietojohdantamista/tiedolla johtamista
- kehitetään kuntien strategisia prosesseja tai

- hyödynnetään uusien teknologioiden, kuten ohjelmistorobotiikan, tekoälyn ja prosessiautomaation hyödyntämistä julkisessa hallinnossa.

Kehittämishankkeiden ja avustuksen kohteena tulee olla ennen kaikkea kuntien toimintatavoissa ja prosesseissa tapahtuvat muutokset. Hankkeessa tulee suunnitella, miten toiminnan muutokset toteutetaan ja miten hankkeen tuloksia tullaan hyödyntämään ja levittämään hankkeen päätyttyä sekä kuvata nämä hakemuksessa.

Tässä haussa valtionavustusta myönnetään vain hankkeisiin, jotka useammat kunnat toteuttavat yhdessä.

Avustusta ei tässä haussa voi hakea sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyviin kehittämishankkeisiin. Sosiaali- ja terveysministeriö tulee tukemaan oman toimialansa kehittämisestä erikseen.

Avustusta ei tänä vuonna voi hakea rakennetun ympäristön toimialaan liittyviin hankkeisiin. Niiden osalta odotetaan kansallisten lainsäädäntö- ja kehittämishankkeiden etenemistä, kuten rakennetun ympäristön valtakunnallisen digitaalisen rekisterin ja tietöalustan kehittämistä.

Avustusta ei tänä vuonna voi hakea myöskään asianhallinnan tai arkistoinnin kehittämiseen. Niiden osalta seurataan sääntely- ja ohjausympäristön kehitystä.

2. Arviointiperusteet

Avustuksen myöntämisessä arvioidaan erityisesti hankkeiden yhteiskunnallisen ja taloudellisen vaikuttavuuden toteutumista, hankkeiden yleistä merkitystä kuntien kannalta sekä lainsäädännön vaatimusten toteutumista. Tässä huomioidaan mm. se, miten hyvin hankkeessa hyödynnetään kansallisia yhteisiä palveluja, kuten sähköisen asioinnin tukipalveluja (Suomi.fi-palvelut), joiden käyttönlaki julkisen hallinnon sähköisen asioinnin yhteisistä tukipalveluista (571/2016) velvoittaa kuntia. Arvioinnissa huomioidaan myös, miten hankkeessa tuotetut tietomääritykset kuvataan Yhteentoimivuusalustalle (<http://yhteentoimiva.suomi.fi>) ja määritellään yhteiskäyttöisiksi kuntakohtaisten tietomäärittelyjen asemasta. Hankkeista arvioidaan kuinka hyvin hanke tuottaa yhteisiä ratkaisuja kuntakohtaisten erityisratkaisuiden sijaan. Hankkeissa kehitettävien digitaalisten palvelujen tulee olla saavutettavia ja laadukkaita täyttäen digipalvelulain (laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) vaatimukset viranomaisille.

Hakemuksia arvioidaan myös mm. sen suhteen

- miten kuntien tiedolla johtaminen ja ennakoiva tiedon hyödyntäminen paranevat
- miten toiminta parantaa asukkailla tarjottavia palveluita
- mitä konkreettisia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita esitetyllä hankkeella tavoitellaan verrattuna nykytilaan
- mitä toimenpiteitä täytyy toteuttaa, että tavoitteisiin ja laajempiin vaikutuksiin päästään
- mitä laajempia vaikutuksia sidostahoihin toiminnan muutoksella on
- miten kunnat seuraavat tapahtunutta toiminnan muutosta
- miten laajasti hankkeen tulokset ovat kunnissa hyödynnettävissä ja sitoutuvatko hakijat tulosten jakamiseen
- miten hanke kytkeytyy kuntien strategioihin ja kuntien toiminnan muuhun kehittämiseen
- miten hyvin hankkeessa hyödynnetään kansallisesti yhteiseksi tarkoitettuja ratkaisuja ja tietomäärityksiä

Hankkeiden toteutuskelpoisuutta ja vaikuttavuutta suhteessa hankkeen laajuuteen arvioidaan. Lopputulosten ja prosessin on oltava monistettavissa tai muulla tavoin hyödynnettävissä muissa kunnissa. Lainsäädännön vaatimusten (yhteiset sähköisen asioinnin tukipalvelut ja digitaalisten palvelujen tarjoaminen) toteutuminen on myös arviointiperusteena. Avustusta saaneet hankkeet on oltava toteutettavissa vuoden 2021 marraskuun loppuun mennessä.

Hankkeesta saatava hyötypotentiaali ja vaikuttavuus on arvioitava hakulomakkeella. Ratkaisujen tulee olla kunnan toimintatapoja ja palveluprosesseja uudistavia ja niillä tulee olla kustannusten vähenemistä tai kustannusten kasvun hillitsemistä koskevat tavoitteet.

Ensisijaisesti tuetaan sellaista toimintaa, joka ei ole saanut muita avustuksia.

3. *Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset ja ehdot*

Avustukseen sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa on säädetty.

Avustusta voi hakea vain sellaisten tehtävien kehittämiseen, jotka ovat kuntalain (410/2015) 7 §:n mukaisesti kunnan tehtäviä.

Ennen hakemista kuntien on selvitettävä muissa kunnissa tehtyä vastaavaa työtä ja pohdittava sen hyödyntämistä hankkeen pohjana.

Ennen hakemuksen jättämistä kuntien on hyvä arvioida digitalisaationsa astetta kuntien digitalisaation kypsyysmallin pohjalta: https://tietokayttoon.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/selvitys-kuntien-digipotentiaali-loytyy-organisaatorajat-ylittavista-asiakaslahtoisista-uusista-palveluista. Arvioinnin tarkoituksena on lisätä kunnan ymmärrystä uudistettavan palveluprosessin digitalisaation nykytilasta ja tavoiteltavasta muutoksesta. Nykytilanteen digitalisaatioaste ei kuitenkaan vaikuta avustuksen suuruuteen.

Avustuksen käytön ehdot

Valtionavustuksen käytön ehtona on, että avustuksen saajat sitoutuvat kokemusten ja tulosten jakamiseen hankkeen toteutusvaiheessa sekä siihen, että hankkeen tuotokset ovat myös muiden kuntien hyödynnettävissä. Avustuksen hakijoiden on varmistettava, että avoimesti hyödynnettäväksi soveltuvat, avustuksen kohteena olevat tuotokset ovat vapaasti käytettävissä, muokattavissa, levitettävissä ja edelleen kehitettävissä hankkeen päättymisen jälkeen. Tuotokset on laadittava siten, että ne ovat ymmärrettäviä myös oman organisaation ulkopuolella.

Hankkeessa on hyödynnettävä soveltuvin osin yhteentoimiva.suomi.fi -yhteentoimivuusalustalta löytyviä sanastoja, koodistoja ja tietomalleja ja mahdolliset uudet sanastot, koodistot ja tietomallit on julkaistava yhteentoimivuusalustalla. Uusia palveluja tai sovelluksia luotaessa niiden tuleva hallintamalli on kehitettävä hankkeen aikana.

Avustuksen hakijoiden tulee ensisijaisesti käyttää palvelu- ja sovellushankinnoissa JHS 166 -ehtoja, jotka ovat suositeltavia avoimen lähdekoodin ja rajapintojen hankinnoissa. Kehitetyt palvelut on kuvattava suomi.fi:n palvelutietovarantoon.

Valtionavustukseen oikeuttavia, hyväksyttäviä kustannuksia ovat hankkeesta aiheutuvat:

- 1) henkilöstökustannukset
- 2) matkakustannukset
- 3) toimitilojen vuokrat
- 4) ostetun tai käyttöluvalla hankitun tutkimuksen, tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan hanketta varten
- 5) muut toimintakustannukset, mukaan lukien suoraan hankkeesta aiheutuvat materiaalien, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole aineellisista investoinneista tai laitteistojen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset. Hyväksyttäviä kustannuksia eivät myöskään ole ohjelmistolisenssit muutoin kuin kehittämishankkeen kannalta välttämättömiltä osin.

Kunnan tai kuntayhtymän omien toimintayksiköiden veloittamien kustannusten on oltava kirjanpidon toteutuneisiin menoihin perustuvia.

Hankkeella on oltava erillinen projektikirjanpito, kuten oma projektiseuranta tai kustannuspaikka, jotta hankekustannuksia voidaan tarkastella erillisenä kunnan muusta toiminnasta.

Myönnettävän valtionavustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 85 prosenttia hankkeen valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Enimmäismäärää laskettaessa kustannuksiin ei hyväksytä arvonlisäveron osuutta.

Valtionavustuksen saajan on laadittava valtiovarainministeriölle ministeriön ilmoittamalla tavalla selvitys hankkeella saavutetuista tuloksista ja vaikuttavuudesta, muuttuneista toimintatavoista, tulosten hyödynnettävyydestä muissa kunnissa sekä hankkeen toteuttamisesta ja sen kustannuksista. Selvitykseen on liitettävä tilintarkastajan lausunto avustuksen käytöstä.

Valtiovarainministeriö voi suositella kunnille hankkeita yhdistämistä tarkoituksenmukaisuusperusteella.

4. Hakeminen

Avustusta haetaan täyttämällä sähköinen webropol -lomake, joka löytyy osoitteesta: <https://link.webpolsurveys.com/S/3FAE0E39ED4263B2>. Hakulomakkeessa on kaikkia kohteita koskien tarkempia kysymyksiä liittyen hankkeen tavoitteisiin, tekemiseen ja vaikuttavuuteen. Se sisältää myös kohdat hankkeen työsuunnitelmasta sekä kustannuksista ilman arvonlisäveroa. Hakulomakkeeseen ei voi liittää liitteitä. Hakulomakkeen kysymyksiin voi tutustua ennakkoon osoitteesta <https://vm.fi/kuntien-digitalisaation-kannustinjarjestelma>.

Tässä haussa valtionavustusta myönnetään vain hankkeisiin, jotka useammat kunnat toteuttavat yhdessä. Pääsääntöisesti avustus on tarkoitus myöntää ja maksaa yhdelle kunnalle, joka on sitoutunut vastaamaan hakemisesta, hakuprosessista sekä valtionavustuksen käytöstä koko hankkeessa (hankehallinnoija). Hankehallinnoijan on tehtävä sopimus muiden hanketta toteuttavien tahojen kanssa. Perustelluista syistä useampi avustushakemus samaan hankkeeseen voi olla mahdollinen. Näin olisi esimerkiksi tilanteessa, jossa yhdessä hankkeessa on kaksi selkeää osakokonaisuutta, joiden hallinnoinnista vastaa kaksi eri kuntaa. Kaikkien samassa hankkeessa mukana olevien kuntien ei tulisi kuitenkaan jättää kunkin erillistä avustushakemusta samaan hankkeeseen.

Avustuksen hakuaika päättyy 19.12.2019 kello 16.15. Määräajan jälkeen tulleita hakemuksia ei oteta huomioon avustusta myönnettäessä.

5. Maksatus ja raportointi

Avustus maksetaan pääsääntöisesti kolmessa erässä. Ensimmäinen erä, enintään 50 prosenttia myönnetystä avustuksesta, maksetaan maksuhakemuksen perusteella tukipäätöksen jälkeen. Seuraava erä maksetaan hankkeen etenemisen mukaisesti väliraportoinnin jälkeen maksatushakemuksen perusteella. Viimeinen erä maksetaan loppuraportoinnin jälkeen toteutuneet kustannukset huomioiden. Hanke tulee olla toteutettu ja loppuraportointi tehtynä viimeistään 30.11.2021. Mahdollisesti käyttämättä jäänyt tai liikaa maksettu avustus tai sen osa tulee palauttaa valtionavustuslain 20 §:n mukaisesti.

Väliraportointia hankkeiden etenemisestä ja avustuksen käytöstä on suoritettava Hankesalkku-välineellä neljän kuukauden välein olevin, erikseen ilmoitettavin, määräajoin. Väliraportoinnin tulee sisältää kuvauksen hankkeiden etenemisestä, tavoiteltujen vaikutusten saavuttamisen vaiheesta sekä tiedot kustannusten toteutumisesta. Kustannuksista on erikseen käytävä ilmi arvonlisäverottomat kustannukset sekä arvonlisäveron määrä.

Loppuraportointi hankkeiden vaikuttavuudesta ja avustusten käytöstä on toimitettava valtiovarainministeriöön sitä koskevalla lomakkeella 30.11.2021 mennessä.

Loppuraportointi sisältää Hankesalkku-välineen raportoinnin lisäksi kuvauksen hankkeiden vaikuttavuudesta, muuttuneista toimintatavoista, tehdystä työstä ja sen tuloksista sekä tiedot toteutuneista kokonaiskustannuksista. Se tehdään tarkemmalla Hankesalkku-välinettä tarkemmalla raportointipohjalla, joka lähetetään avustusta saaneille kunnille ajoissa. Liitteeksi tulee liittää tilintarkastajan lausunto avustuksen käytöstä. Kustannuksista on erikseen käytävä ilmi arvonlisäverottomat kustannukset sekä arvonlisäveron määrä.

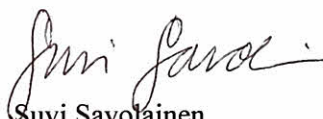
Lisätietoja

Lisätietoja avustuksesta ja hakemisesta löytyy valtiovarainministeriön internet-sivulta osoitteesta <https://vm.fi/kuntien-digitalisaation-kannustinjarjestelma>.

Hakemuksia koskeviin kysymyksiin vastaavat valtiovarainministeriössä finanssineuvos Anne-Marie Välikangas, puh. 02955 30020, neuvotteleva virkamies Suvi Savolainen, puh. 02955 30122 ja neuvotteleva virkamies Jani Heikkinen, puh. 02955 30466 sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi.

Sirpa Paatero
Kunta- ja omistajaohjausministeri

Suvi Savolainen
Neuvotteleva virkamies

Tiedoksi:

VM/budjettiosasto
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ympäristöministeriö
Suomen Kuntaliitto

